

Grondslagen van het Fiscaal Recht

*De fiscale analyse van geregementeerde
instellingen voor collectieve
belegging naar Belgisch recht
in een Europese context*

Grondslagen van het Fiscaal Recht

DOCTORAATSPROEFSCHRIFT

**De fiscale analyse van
gereguleerde instellingen
voor collectieve belegging
naar Belgisch recht in
een Europese context**

Evelyne Verstraelen

LARCIER
INTERSENTIA

DE REEKS GRONDSLAGEN VAN HET FISCAAL RECHT
COLLECTION FONDEMENTS DU DROIT FISCAL

Hoofdredactie: Prof. Dr. Bruno Peeters

Reeds verschenen:

Fiscaliteit en morele neutraliteit – Luc VANDENBERGHE, 2004

‘Afspraken’ met de fiscus – Elly VAN DE VELDE, 2009

L’autonomie fiscale des Régions et des collectivités locales face au droit communautaire – Edoardo TRAVERSA, 2010

Fiscale transparantie – Bart PEETERS, 2011

Europese Unie en directe belastingen – Luc HINNEKENS, 2012

Een verkenning van de grondslagen van het *ne bis in idem*-beginsel in het Belgisch belastingrecht – Anne VAN DE VIJVER, 2015

De overheid als belastingplichtige – Manuela VERVOORT, 2017

De draagwijdte van het recht op privéleven bij de informatie-inzameling door de fiscale administratie – Sylvie DE RAEDT, 2017

De grensoverschrijdende administratiefrechtelijke gegevensuitwisseling op verzoek in de inkomstenbelastingen vanuit Belgisch standpunt. De gevolgen van de aard van de procedure op de rechtsbescherming van de belastingplichtige – Niels DIEPVENS, 2018

Het fiscaal inwonerschap van vennootschappen in een gemondialiseerd economie. Een analyse in de context van de Belgische inkomstenbelastingen en dubbelbelastingverdragen - Linda BROSENS, 2018

De l’“abus fiscal” ou Quand des actes juridiques du contribuable sont inopposables au fisc pour l’établissement de l’impôt – Aymeric NOLLET, 2019

De fiscale analyse van geregementeerde instellingen voor collectieve belegging naar Belgisch recht in een Europese context Evelyne Verstraelen

© Lefebvre Sarrut Belgium NV, Brussel, 2020

Hoogstraat 139/6 – 1000 Brussel

Verantwoordelijke uitgever: Paul-Etienne Pimont, Lefebvre Sarrut Belgium NV

ISBN: : 978-2-8079-0624-2

NUR 826

Gedrukt in de Europese Unie

Depot: 2020/0031/245

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kunnen noch de auteurs noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

Dit boek is eveneens digitaal beschikbaar op www.stradalex.com en www.jurisquare.be.

Voorwoord bij de Reeks Grondslagen van het Fiscaal Recht

Het belastingrecht wordt al te vaak ervaren als een geheel van sterk gedetailleerde wetsbepalingen met een hoog technisch gehalte, waarvan de coherentie niet steeds duidelijk is. Deze vaststelling wijst op een toenemende nood aan inzicht in de fundamenteën van het belastingrecht.

De opzet van de bibliotheek *Grondslagen van het Fiscaal Recht* bestaat erin een verzameling tot stand te brengen van in principe beknopte en vlot leesbare monografieën over algemene rechtsbegrippen en –beginselen die aan het hedendaagse belastingrecht ten grondslag liggen. De bibliotheek gaat over – al dan niet vermeende – centrale grondslagen en basisbeginselen rond welke een aantal fundamentele regelen die het belastingrecht beheersen, gegroepeerd (kunnen) worden. Daarbij wordt o.m. gedacht aan de volgende onderwerpen : het begrip belasting, het legaliteitsbeginsel, het gelijkheidsbeginsel, het eenjarigheidsbeginsel, het draagkrachtbeginsel, het rechtszekerheidsbeginsel, het *ne bis in idem* beginsel de interpretatie van fiscale bepalingen, het openbare orde karakter van het fiscaal recht, het territorialiteitsbeginsel, de temporele werking van belastingwetten, de verdeling van de fiscale bevoegdheid in een (federaal) staatsverband, enz.

Het voorwerp van deze Grondslagenreeks is evenwel niet beperkt tot het Belgisch fiscaal recht, maar strekt zich ook uit tot het internationaal en het Europees fiscaal recht. Aldus wordt getracht de bakens die het belastingrecht in de ruime zin van het woord beheersen, scherper te stellen en de samenhang van de talrijke fiscale bepalingen, of het mogelijke gebrek aan samenhang tussen deze bepalingen, in het juiste daglicht te plaatsen.

Het doel van deze bibliotheek is dus niet een inzicht te geven in *specifieke* voor de rechtspraktijk relevante onderdelen of hoofdstukken van het belastingrecht. Hierin verschilt de Grondslagenbibliotheek duidelijk van de bibliotheek Fiscaal recht die eveneens door de uitgeverij Larcier/Intersentia wordt beheerd.

Bruno PEETERS

Gewoon hoogleraar (Universiteit Antwerpen)

Hoofdredacteur Bibliotheek Grondslagen Fiscaal Recht

Préface à la collection Fondements de droit fiscal

Le droit fiscal est trop souvent perçu comme un ensemble de dispositions légales très détaillées et très techniques dont la cohérence n'est pas toujours évidente. Cette constatation nous prouve qu'il y a un besoin croissant d'une meilleure compréhension des fondements du droit des impôts.

L'objectif de la bibliothèque *Fondements du droit fiscal* est de réaliser une collection de monographies de lecture aisée sur des notions et principes généraux de droit qui forment la base du droit fiscal actuel. La bibliothèque traite des fondements centraux et principes de base – prétendus ou non – autour desquels il est possible de regrouper certaines règles fondamentales qui régissent le droit fiscal. Parmi les sujets envisagés on retrouve notamment : la notion de l'impôt, le principe de légalité, le principe d'égalité, le principe d'annualité, le principe de la capacité contributive, le principe de la sécurité juridique, le principe *ne bis in idem*, l'interprétation des dispositions fiscales, le caractère d'ordre public du droit fiscal, le principe de territorialité, l'effet dans le temps des lois fiscales, la répartition du pouvoir fiscal au sein d'un état (fédéral), etc.

L'objectif de cette série ne se limite toutefois pas au droit fiscal belge, mais s'étend également au droit fiscal européen et international. Le but en est de mieux définir les balises qui définissent le droit fiscal au sens large et de mettre en évidence les cohésions entre les nombreuses dispositions fiscales, ou l'éventuel manque de cohésion entre elles.

La bibliothèque n'a donc pas pour vocation de traiter de parties ou de chapitres *spécifiques* du droit fiscal liés directement à la pratique juridique. C'est en cela que la Bibliothèque des Fondements diffère de la Bibliothèque de droit fiscal qui est également gérée par les éditions Larcier/Intersentia.

Bruno PEETERS

Professeur ordinaire (Université d'Anvers)

Rédacteur en chef de la Bibliothèque Fondements de droit fiscal

A. ‘Cooreman-De Clercq fondsen’	49
B. Pensioenspaarfondsen	51
§ 5. Enkele cijfergegevens	51
Afdeling 3. Periode vanaf 1990: co-existentie van beleggingsvennootschappen en beleggingsfondsen . . .	53
§ 1. Europese harmonisatie: de UCITS-richtlijnen en de AIFM-richtlijn . .	53
A. UCITS I en de vrijmaking van de Europese markt	53
1. UCITS-richtlijn 85/611/EEG.	53
2. Concurrentie met het buitenland	55
3. De innovatie van de Beurswet 1990	58
B. Andere reglementaire wetten.	60
§ 2. Uitbreiding van het ICB-gamma	62
A. Instellingen voor belegging in schuldvorderingen (‘IBS’)	62
B. De publieke en private privak	63
C. Institutionele ICB’s	67
D. Vastgoedbevak, GVV en GVBF	69
Afdeling 4. Synthese en statistieken	72
Hoofdstuk III. Reglementaire omkadering	77
Afdeling 1. Voorafgaande beschouwingen	77
§ 1. Inleiding	77
§ 2. Reglementaire definitie van ICB	78
§ 3. Typedwang en fiscale gevolgen	82
Afdeling 2. Categorieën van ICB’s naar Belgisch recht	85
§ 1. Onderverdeling op basis van de financieringswijze	85
§ 2. Onderverdeling volgens de juridische vorm	90
A. Beleggingsvennootschap en beleggingsfonds	90
B. Gereguleerde en niet-gereguleerde beleggingsvennootschappen	92
C. Gereguleerde en niet-gereguleerde beleggingsfondsen	94
D. Compartimenten	99
§ 3. ICB’s met veranderlijk of vast aantal rechten van deelneming	101
§ 4. Onderverdeling op basis van de soort van waarden in portefeuille	102
§ 5. Kapitalisatie- versus distributieaandelen	107
Hoofdstuk IV. Boekhoudkundige behandeling	109
Afdeling 1. In hoofde van de vennootschap-belegger	109
Afdeling 2. In hoofde van de ICB	113
§ 1. Openbare ICB met veranderlijk aantal rechten van deelneming	113
§ 2. Institutionele ICB met veranderlijk aantal rechten van deelneming	117
§ 3. IFRS	118

DEEL II	DE FISCALE BEHANDELING VAN BELGISCHE ICB'S	119
Hoofdstuk I.	Inkomstenbelastingen	121
Afdeling 1.	Inleiding	121
Afdeling 2.	Fiscale behandeling in hoofde van de ICB	122
§ 1.	Fiscale transparantie en transparantie bepalingen	122
§ 2.	Gemeenschappelijk beleggingsfonds	123
A.	Fiscale definitie van 'gemeenschappelijk beleggingsfonds'	123
B.	Fiscaal transparante entiteit	127
1.	Inleiding	127
a.	Een 'moeilijk probleem'	127
b.	Historische context	129
(1)	Cedulaire belastingen	129
(2)	Periode na de Hervormingswet van 1962	132
c.	Kapitalisatiefonds	140
d.	Wettelijk kader	141
2.	Belgisch intern recht	144
a.	Gemeenschappelijk beleggingsfonds als fiscaal transparante entiteit	144
b.	Roerende voorheffing / roerende inkomsten	150
(1)	Inkomende roerende inkomsten	150
(a)	Belgisch gemeenschappelijk beleggingsfonds	150
(b)	Afwijking voor Belgische fondsen voor belegging in schuldvorderingen	152
(c)	Buitenlandse beleggingsfondsen	153
(2)	Uitgaande inkomsten	154
(a)	Artikel 109 KB/WIB 1992: vrijstelling van roerende voorheffing voor Belgische fondsen	154
(b)	Artikel 19ter WIB 1992 juncto artikel 321bis WIB 1992	158
3.	Rulingpraktijk	169
a.	Belgisch gemeenschappelijk beleggingsfonds	169
b.	Besloten fonds voor gemene rekening naar Nederlands recht	171
(1)	Algemeen	171
(2)	Rulings	172
c.	Fonds commun de placement naar Frans recht	177
d.	Fonds commun de placement naar Luxemburgs recht	181
e.	Fonds commun de placement naar Zwitsers recht	187
f.	Common contractual fund naar Iers recht	188
g.	Limited Partnership naar het recht van de Bermuda-eilanden	190
h.	Limited Partnership naar Engels recht	191
4.	Gewijzigd administratief standpunt	193
5.	Artikel 19bis WIB 1992 toegepast op beleggingsfondsen	194
a.	Periode vóór 29 december 2017	195
(1)	Inleiding	195
(2)	Rulingpraktijk	199

(3) Toepassingen en fonds-van-fondsstructuren	201
b. Periode na 29 december 2017	203
(1) Inleiding	203
(2) Rulingpraktijk	207
C. <i>Beoordeling</i>	209
§ 3. Beleggingsvennootschappen	212
A. <i>Fiscale betekenis van het begrip ‘beleggingsvennootschap’</i>	212
1. Inleiding	212
2. Beleggingsvennootschap in de zin van artikel 2, § 1, 5°, f) WIB 1992	213
a. <i>Situering</i>	213
b. <i>Wetshistoriek</i>	214
c. <i>Rulingpraktijk</i>	221
d. <i>Subconclusie</i>	237
3. Verwijzing naar de gereglementeerde beleggingsvennootschappen	239
4. <i>Beoordeling</i>	248
B. <i>Fiscale behandeling in de vennootschapsbelasting</i>	250
1. Overzicht (art. 185bis WIB 1992)	250
2. <i>Belastbare grondslag</i>	258
a. <i>Ontvangen abnormale of goedgeunstige voordelen</i>	258
b. <i>Niet als beroepskosten aftrekbare uitgaven en kosten</i>	259
(1) Algemeen	259
(2) Vennootschapsbelasting: tax-on-tax problematiek	263
(3) Roerende voorheffing: verworpen uitgave of niet	279
(4) Regionale belastingen	284
c. <i>Aftrekbaarheid van beroepskosten en de verschillende bewerkingen</i>	286
(1) Algemeen	286
(2) DBI-aftrek	288
(3) Aftrek voor risicokapitaal	290
(4) Investeringsaftrek	291
3. <i>Roerende inkomsten ontvangen door gereglementeerde beleggingsvennootschappen: roerende voorheffing</i>	292
a. <i>Inleiding</i>	292
b. <i>Vrijstelling voor beleggingsvennootschappen (art. 116 KB/WIB 1992)</i>	293
c. <i>Moeder-dochtervrijstelling (art. 106, § 6 KB/WIB 1992)</i>	298
d. <i>‘Tate & Lyle’ vrijstelling</i>	300
4. <i>Berekening van de verschuldigde belasting</i>	305
a. <i>Tarief in de vennootschapsbelasting</i>	305
b. <i>Verrekening van roerende voorheffing</i>	308
(1) Periode tot en met aanslagjaar 2013	308
(2) Periode vanaf aanslagjaar 2014	311
c. <i>Verrekening van het forfaitair gedeelte van de buitenlandse belasting (‘FBB’)</i>	314
d. <i>Fairness Tax (vernietigd)</i>	315

5. Beoordeling	316
§ 4. Ventilatieverplichting	318
Afdeling 3. Fiscale behandeling in hoofde van de beleggers	320
§ 1. Capita selecta	320
A. Roerende voorheffing op de uitkering door een beleggingsvennootschap.	320
1. Situering	320
2. Standaardtarief van roerende voorheffing: dividenduitkering door een gereguleerde beleggingsvennootschap of GVV	321
a. Periode vóór 1 januari 1994: geen transparantiebepaling	321
b. Periode tussen 1 januari 1994 en 31 december 2012: verlaagd tarief voor dividenden uitgekeerd door beleggingsvennootschappen	322
(1) Inleiding	322
(2) Belgische beleggingsvennootschappen	323
(3) Buitenlandse beleggingsvennootschappen	325
(4) Uitbreiding tot bepaalde gelijkaardige EER- beleggingsvennootschappen	329
c. Periode vanaf 1 januari 2013: tariefverhogingen	331
3. Verlaagd tarief voor een dividenduitkering door een private privak in het kader van VVPRbis (art. 269, § 1, 9° WIB 1992)	332
4. Vrijstelling van roerende voorheffing of verlaagd tarief	332
a. Vrijstelling voor spaarders niet-inwoners (art. 106, § 7 KB/WIB 1992)	332
b. Verlaagd tarief voor dividenden uitgekeerd door bepaalde GVV's, vastgoedbevaks of GVBF's	342
c. Vrijstelling voor dividenden uitgekeerd door privaks (art. 106, § 9 KB/WIB 1992)	347
d. Moeder-dochtervrijstelling (art. 106, § 5 - § 6 KB/WIB 1992)	349
e. Tate & Lyle vrijstelling	363
f. Vrijstelling voor buitenlandse pensioenfondsen (art. 106, § 2 KB/ WIB 1992 en oud art. 106, § 3 KB/WIB 1992)	365
(1) Beleggingsvennootschap	365
(2) Beleggingsfonds	366
g. Vrijstelling voor dividenden uitgekeerd door een buitenlandse vennootschap (art. 106, § 1 KB/WIB 1992)	370
(1) Buitenlandse beleggingsvennootschap	370
(2) Beleggingsfonds	371
5. Beoordeling	372
B. Artikel 21, eerste lid, 2° WIB 1992	375
1. Situering	375
2. Historisch overzicht	377
3. Positie van het Grondwettelijk Hof	382
4. Rulingpraktijk	383
5. Bespreking	386
6. Beoordeling	393

C.	<i>Artikel 19, § 1, eerste lid, 4° WIB 1992: beleggingsvennootschappen met gegarandeerd rendement</i>	394
	1. Situering	394
	2. Bespreking	396
	3. Beoordeling	399
D.	<i>Artikel 19bis WIB 1992: heffing op het sparen</i>	399
	1. Situering	399
	2. Bespreking	401
	(1) Toepassingsfeer <i>ratione personae</i>	401
	(2) Toepassingsfeer <i>ratione materiae</i>	401
	(a) <i>ICB(E)'s in scope</i>	402
	(b) <i>Uitsluiting van sommige distributie-ICB(E)'s</i>	411
	(c) <i>Asset test</i>	414
	(3) <i>Belastbaar feit</i>	418
	(4) <i>Belastbare grondslag</i>	420
	(a) <i>Algemeen</i>	420
	(b) <i>Periode tot 31 december 2007</i>	421
	(c) <i>Periode vanaf 1 januari 2008</i>	423
	a) <i>ICBE's met Europees paspoort en ICBE's buiten de EER</i>	423
	b) <i>ICB(E)'s zonder Europees paspoort: periode vanaf 1 juli 2013</i>	427
	c) <i>Aftrekmogelijkheden van bepaalde werkelijke kosten</i>	428
	(5) <i>Tarief</i>	431
	(6) <i>Uitbetalende instantie</i>	432
	3. Beoordeling	432
E.	<i>Speculatiebelasting (opgeheven)</i>	434
	1. Situering	434
	2. Bespreking	435
	3. Beoordeling	440
F.	<i>Artikel 344, § 2 WIB 1992</i>	441
	1. Situering	441
	2. Historisch overzicht	443
	3. Standpunt in de parlementaire voorbereiding en van de Belastingadministratie	450
	4. Rulingpraktijk	454
	5. Bespreking	457
	6. Beoordeling	465
G.	<i>Kaaimantaks of doorkijkbelasting</i>	466
	1. Situering	466
	2. Toetsing aan de definitie van 'juridische constructie'	472
	a. <i>Inleiding</i>	472
	b. <i>Juridische constructies van de eerste categorie</i>	474
	c. <i>Juridische constructies van de tweede categorie</i>	480
	(1) <i>Hoofdreel</i>	480

(2) EER-KB	484
(a) <i>Het EER-KB van 18 december 2015 (oud)</i>	484
(b) <i>Het EER-KB van 21 november 2018 (nieuw)</i>	487
d. <i>Juridische constructies van de derde categorie</i>	493
3. Uitzonderingen op de definitie van juridische constructie.	494
a. <i>Inleiding</i>	494
b. <i>De uitsluitingen.</i>	496
c. <i>De specifieke antimisbruikbepaling: uitzondering op de uitsluitingen.</i>	503
(1) <i>Inleiding</i>	503
(2) <i>Voorwaarde van verbondenheid.</i>	504
(3) <i>Geviseerde instellingen</i>	508
d. <i>De substance-uitsluiting.</i>	513
(1) <i>Inleiding</i>	513
(2) <i>Periode vóór 1 januari 2018</i>	516
4. <i>Werking van de doorkijkbelasting.</i>	518
5. <i>Beoordeling</i>	527
H. <i>Varia</i>	529
1. <i>Belastingvermindering voor minderwaarden op private privaks</i>	529
2. <i>Uitsluiting in artikel 21, eerste lid, 14° WIB 1992</i>	530
§ 2. <i>Vennootschappen</i>	531
A. <i>DBI-aftrek</i>	531
1. <i>Inleiding</i>	531
2. <i>Gemeenschappelijk beleggingsfonds.</i>	538
a. <i>Historische context</i>	538
b. <i>Standpunt van de minister van Financiën en van de Belastingadministratie</i>	539
c. <i>Standpunt van de DVB</i>	540
d. <i>Bespreking.</i>	541
3. <i>Beleggingsvennootschap.</i>	545
a. <i>De kwantitatieve voorwaarden.</i>	545
b. <i>De eerste en de tweede uitsluitingsregel.</i>	547
c. <i>Uitzondering op de tweede uitsluitingsregel.</i>	552
(1) <i>Inleiding</i>	552
(2) <i>DBI-beleggingsvennootschap</i>	554
(a) <i>Uitkeringsverplichting</i>	554
a) <i>Inleiding</i>	554
b) <i>Inkomsten</i>	558
c) <i>Latente meerwaarden?</i>	560
d) <i>Kosten</i>	563
e) <i>Deelnemingen in het resultaat</i>	564
f) <i>Conclusie</i>	565
(b) <i>Beleggingsverplichting</i>	565
a) <i>Inleiding</i>	565
b) <i>Latente meerwaarden?</i>	569

c)	<i>Permanentievoorwaarde in het kader van de meerwaarden</i>	571
d)	<i>Kosten</i>	575
e)	<i>Deelnemingen in het resultaat</i>	578
f)	<i>Conclusie</i>	579
(c)	<i>Rulings</i>	580
(d)	<i>Vergelijking</i>	582
(3)	<i>Private privak</i>	584
(4)	<i>Openbare privak</i>	586
(5)	<i>DBI-vastgoed(beleggings)vennootschap</i>	587
d.	<i>De zesde uitsluitingsregel</i>	591
e.	<i>Inkoop</i>	592
f.	<i>Excursus: buitenlandse vennootschap belegt in Belgische bevek</i>	603
4.	<i>Beoordeling</i>	603
B.	<i>Meerwaarden op aandelen</i>	604
1.	<i>Inleiding</i>	604
2.	<i>Beleggingsvennootschap</i>	610
a.	<i>Algemene meerwaarderegeling</i>	610
(1)	<i>Inleiding</i>	610
(2)	<i>Discriminatie van kapitalisatiebeleggingsvennootschappen?</i>	612
(3)	<i>Gedeeltelijk voldoen aan de taxatievoorwaarden</i>	613
(4)	<i>Kwantitatieve voorwaarden</i>	621
b.	<i>Handelsportefeuille</i>	624
c.	<i>Private privak</i>	626
3.	<i>Gemeenschappelijk beleggingsfonds</i>	631
a.	<i>Historische context</i>	631
b.	<i>Standpunt van de minister van Financiën en van de Belastingadministratie</i>	635
c.	<i>Rechtspraak</i>	636
(1)	<i>Belgisch gemeenschappelijk beleggingsfonds van het distributietype</i>	637
(a)	<i>Vonnis (a quo) van 12 september 2002</i>	637
(b)	<i>Arrest van 9 oktober 2008</i>	642
(2)	<i>Nederlands fonds voor gemene rekening van het kapitalisatietype</i>	644
(a)	<i>Vonnis (a quo) van 17 november 2004</i>	644
(b)	<i>Arrest van 18 september 2007</i>	646
d.	<i>Standpunt van de DVB</i>	655
e.	<i>Bespreking</i>	658
4.	<i>Beoordeling</i>	662
C.	<i>Waardeverminderingen en minderwaarden op aandelen</i>	663
1.	<i>Inleiding</i>	663
2.	<i>Gemeenschappelijk beleggingsfonds</i>	664
a.	<i>Standpunt van de minister van Financiën en de Belastingadministratie</i>	664
b.	<i>Standpunt van de DVB</i>	665
c.	<i>Rechtspraak</i>	666

d.	<i>Bespreking</i>	667
3.	Beleggingsvennootschap	669
4.	Beoordeling	672
D.	<i>Aftrek voor risicokapitaal</i>	673
1.	Situering	673
2.	Financiële vaste activa	674
a.	<i>Situering</i>	674
b.	<i>Beleggingsvennootschap</i>	675
c.	<i>Gemeenschappelijk beleggingsfonds</i>	676
d.	<i>Beoordeling</i>	676
3.	Aandelen waarvan de eventuele inkomsten voor de DBI-aftrek in aanmerking komen	677
a.	<i>Situering</i>	677
b.	<i>Beleggingsvennootschap</i>	678
c.	<i>Gemeenschappelijk beleggingsfonds</i>	679
d.	<i>Beoordeling</i>	681
4.	Bestanddelen die als belegging worden gehouden en die door de aard ervan niet bestemd zijn om een belastbaar periodiek inkomen voort te brengen	681
a.	<i>Situering</i>	681
(1)	Wettelijk kader	681
(2)	Standpunt van de minister van Financiën en van de Belastingadministratie	684
(3)	Standpunt van de DVB	685
(a)	<i>Redenering van de DVB</i>	685
(b)	<i>Voorbeelden van ‘actieve’ beleggingen</i>	686
(c)	<i>Voorbeelden van een negatieve beslissing door de DVB</i>	690
(4)	Rechtspraak	692
b.	<i>Beleggingsvennootschap</i>	700
c.	<i>Gemeenschappelijk beleggingsfonds</i>	706
d.	<i>Beoordeling</i>	708
E.	<i>Impact op het tarief in de vennootschapsbelasting</i>	709
1.	Situering	709
2.	Gemeenschappelijk beleggingsfonds	710
3.	Beleggingsvennootschap	712
4.	Beoordeling	721
F.	<i>RV en FBB: verrekenbaarheid</i>	723
1.	Inleiding	723
2.	Gemeenschappelijk beleggingsfonds	724
a.	<i>Roerende voorheffing</i>	724
b.	<i>FBB</i>	725
3.	Beleggingsvennootschap	726
a.	<i>Roerende voorheffing</i>	726
b.	<i>FBB</i>	727
4.	Beoordeling	729

G. <i>Subconclusie</i>	730
Afdeling 4. Conclusie	732
Hoofdstuk II. Beurstaks en Financial Transaction Tax.	735
Afdeling 1. Inleiding	735
Afdeling 2. Modaliteiten van de Belgische beurstaks	740
§ 1. Terminologie.	740
A. <i>Definitie van ICB voor beurstaksdoeleinden.</i>	741
B. <i>Kapitalisatie versus distributieaandelen.</i>	744
C. <i>GVV en varia</i>	750
§ 2. Opeisbaarheidsvoorwaarden	751
A. <i>Inleiding</i>	751
B. <i>Belastbare effecten</i>	752
C. <i>Toepassingsgebied ratione loci</i>	755
D. <i>Tussenkomst van een ‘tussenpersoon van beroep’.</i>	758
E. <i>Belastbare verrichtingen</i>	761
1. <i>Inleiding</i>	761
2. <i>Koop en verkoop op de secundaire markt.</i>	763
3. <i>Inschrijving: afschaffing na veroordeling door het Hof van Justitie.</i>	764
4. <i>Inkoop</i>	771
5. <i>Verrichtingen met compartimenten</i>	776
a. <i>Omzetting tussen en binnen compartimenten</i>	776
b. <i>Verval van een compartiment</i>	781
c. <i>Vereffening van een compartiment</i>	781
d. <i>Fusie van compartimenten</i>	783
§ 3. Vrijstellingen	786
A. <i>Inleiding</i>	786
B. <i>Grote beleggers en niet-inwoners die handelen voor eigen rekening</i>	787
C. <i>Institutionele of private ICB's.</i>	790
§ 4. Belastbare grondslag.	793
§ 5. Tarieven en plafonds	796
A. <i>Inleiding</i>	796
B. <i>Historiek van de tariefstructuur</i>	798
1. <i>Tarieven in de periode vóór 1991</i>	798
2. <i>Beurswet van 1990: wijziging tarieven en invoering van plafonds.</i>	800
3. <i>Wet van 22 juli 1993: tarieven op de inkoopverrichting</i>	803
4. <i>Programmawet van 24 december 1993: compensatie voor roerende voorheffing</i>	803
5. <i>Programmawet van 27 december 2004 en wet van 28 april 2005: afschaffing en herinvoering van de plafonds.</i>	808
6. <i>Wet van 27 december 2005: heffing op het sparen</i>	810
7. <i>Wet van 28 november 2011 en Programmawet van 22 juni 2012: verhoging tarieven en plafonds in twee rondes</i>	813

8. Programmawet van 19 december 2014: nogmaals verhoging van tarieven en plafonds	816
9. Programmawet 25 december 2016: verdubbeling plafonds	817
10. Programmawet 25 december 2017: verhoging van sommige tarieven	818
C. Analyse van de huidige tariefstructuur	819
1. Vergelijking tussen Belgische en buitenlandse ICB's	819
2. Onderscheid tussen kapitalisatie- en distributieaandelen	823
3. Vergelijking tussen beleggingsvennootschappen en beleggingsfondsen	825
4. Vergelijking met een rechtstreekse belegging	825
5. Plafonds	826
6. Kassa, kassa, ...?	828
§ 6. Subconclusie	830
Afdeling 3. Nationale FTT's	833
§ 1. Inleiding	833
§ 2. Stamp duty reserve tax (SDRT) in het VK	834
§ 3. De Ierse stamp duty	837
§ 4. Indirecte belastingen op de overdracht van aandelen in Frankrijk	839
A. Franse FTT	839
B. Franse registratierechten	840
§ 5. Het zegelrecht in Zwitserland	841
§ 6. Subconclusie	843
Afdeling 4. EU Financial transaction tax	846
§ 1. Inleiding	846
§ 2. Werking van de Europese FTT (2013)	853
A. Inleiding	853
B. Definities	855
1. Financieel instrument	855
2. Financiële transactie	859
3. Financiële instelling	863
C. Verschuldigdheid van FTT	865
D. Belastinggrondslag	869
E. Tarief	871
F. Territoriale toepassing van de EU FTT	873
§ 3. EU FTT en ICB's: toepassingen	879
§ 4. Subconclusie	881
Afdeling 5. Conclusie	885
Hoofdstuk III. Jaarlijkse taks op de collectieve beleggingsinstellingen	889
Afdeling 1. Inleiding	889
Afdeling 2. De jaarlijkse taks op de ICB's	892

§ 1. Toepassingsgebied	892
A. <i>Inleiding</i>	892
B. <i>Inschrijving bij de FSMA</i>	896
C. <i>Persoonsgebonden</i>	897
1. <i>Algemeen</i>	897
2. <i>Gemeenschappelijk beleggingsfonds</i>	899
3. <i>Institutionele bevek.</i>	900
4. <i>Private privak.</i>	901
5. <i>Vastgoedbevak, GVV en GVBF</i>	903
6. <i>Buitenlandse ICB's</i>	903
§ 2. Belastbare basis	907
A. <i>Regeling tussen 1993 en 2004</i>	907
B. <i>Regeling vanaf 2004</i>	908
1. <i>Inleiding</i>	908
2. <i>Memorie van toelichting</i>	911
3. <i>Aanbeveling BeAMA</i>	913
4. <i>Opmerkingen</i>	916
C. <i>Vrijstelling voor dakfondsen</i>	919
§ 3. Tarieven	923
A. <i>Standaardtarief</i>	924
B. <i>Verlaagd tarief</i>	933
C. <i>Inkomsten van de jaarlijkse taks</i>	937
§ 4. Subconclusie	938
Afdeling 3. Europese en internationale context	941
§ 1. Inleiding	941
§ 2. Dubbelbelastingverdrag tussen België en Luxemburg	944
§ 3. Richtlijn 2008/7/EG betreffende de indirecte belastingen op het bijeeng brengen van kapitaal	961
§ 4. UCITS-richtlijn 85/611/EEG	972
§ 5. Europese vrijheden	972
Afdeling 4. Excursus: de taks op de effectenrekeningen (vernietigd)	973
Afdeling 5. Conclusie	976
DEEL III INTERNATIONALE EN EUROPESE CONTEXT	979
Hoofdstuk I. Dubbelbelastingverdragen	981
Afdeling 1. Inleiding	981
Afdeling 2. CIV's	983
§ 1. Het CIV-rapport	983
A. <i>Inleiding</i>	983
B. <i>Toepassing van het OESO-modelverdrag op ICB's</i>	989

1.	Inleiding	989
2.	Driestappentest	989
	a. <i>Persoon</i>	989
	b. <i>Inwoner</i>	990
	c. <i>Uiteindelijk gerechtigde</i>	993
C.	<i>Policy issues en tekstvoorstellen</i>	994
	1. Inleiding	994
	2. Definitie van ICB	995
	3. Rechtstreekse verdragstoepassing: ‘in its own right approach’	1000
	a. <i>Volledige verdragsvoordelen</i>	1000
	(1) Standaardbenadering	1000
	(2) Beursgenoteerde ICB	1005
	b. <i>Proportionele verdragsvoordelen</i>	1006
	(1) Concept van de ‘equivalent beneficiary’	1006
	(2) Derdelandenvariant	1007
	(3) Bilaterale variant	1009
	4. Afgeleide verdragstoepassing: ‘look through approach’	1011
	a. <i>Bilaterale variant</i>	1011
	b. <i>Derdelandenvariant</i>	1013
	c. <i>Uitsluiting dubbele claim</i>	1013
	5. Combinatie van de verschillende benaderingen	1014
	6. Bijkomende opmerkingen	1017
	§ 2. Toepassingen	1018
A.	<i>Verdragsgerechtigdheid van ICB’s vanuit een Belgisch perspectief</i>	1018
	1. Gereguleerde beleggingsvennootschappen	1018
	2. Gemeenschappelijke beleggingsfondsen	1022
B.	<i>Verdragen met Nederland</i>	1024
	1. Fiscaal transparante ICBE’s	1024
	2. ICBE’s onderworpen aan de vennootschapsbelasting	1031
C.	<i>Verdragen met Luxemburg</i>	1035
	1. Situering	1035
	2. Sicav/f	1036
	3. FCP	1044
	Afdeling 3. REIT’s	1045
	§ 1. Inleiding	1045
	§ 2. Het REIT-rapport	1048
	A. <i>Verdragsgerechtigdheid van REIT’s</i>	1048
	B. <i>Verdragsbehandeling van de uitkering door een REIT</i>	1049
	§ 3. Toepassingen	1052
	A. <i>Verdragen met de VSA</i>	1052
	B. <i>Verdragen met het VK</i>	1060
	C. <i>Het nieuwe verdrag tussen Luxemburg en Frankrijk</i>	1062
	Afdeling 4. BEPS Action 6	1063
	Afdeling 5. Conclusie	1065

Hoofdstuk II. Unievrijheden	1069
Afdeling 1. Inleiding	1069
Afdeling 2. Geselecteerde rechtspraak	1070
§ 1. Zaken met betrekking tot ICB's	1070
A. <i>Orange European Smallcap Fund NV d.d. 20 mei 2008 (Nederland)</i> . . .	1070
B. <i>Aberdeen d.d. 18 juni 2009 (Finland)</i>	1075
C. <i>Santander d.d. 10 mei 2012 (Frankrijk)</i>	1080
D. <i>Emerging Markets Series of DFA Investment Trust Company d.d. 10 april 2014 (Polen)</i>	1084
E. <i>Fidelity Funds d.d. 21 juni 2018 (Denemarken)</i>	1087
§ 2. Zaken met betrekking tot België	1091
A. <i>Tate & Lyle Investments d.d. 12 juli 2012</i>	1091
B. <i>Commissie / België d.d. 25 oktober 2012</i>	1094
C. <i>Antwerpen 3 juni 2014 en de zaak Wereldhave</i>	1101
D. <i>Commissie / België 29 oktober 2015</i>	1106
§ 3. Nederlandse Hoge Raad	1107
A. <i>Fins beleggingsfonds</i>	1108
B. <i>Luxemburgse Sicav</i>	1109
C. <i>Zaken voor het Hof van Justitie</i>	1110
D. <i>Bespreking</i>	1112
Afdeling 3. Conclusie	1114
Hoofdstuk III. Staatssteun	1119
Afdeling 1. Inleiding	1119
Afdeling 2. Staatssteunregels	1120
§ 1. Principes	1120
§ 2. Staatssteun en beleggingsinstellingen: vier casussen	1123
A. <i>Belgische jaarlijkse taks op de ICB's</i>	1123
B. <i>Italiaanse gespecialiseerde beleggingsinstellingen: Fineco-zaak</i>	1125
C. <i>Finse REIT</i>	1131
D. <i>Intern beheer bij een beleggingsvennootschap: VTM-zaak</i>	1135
§ 3. Mededeling van de Europese Commissie van 2016	1139
Afdeling 3. Toetsing aan de staatssteunregels	1141
§ 1. Nederlandse ICB's	1141
§ 2. Belgische ICB's	1143
Afdeling 4. Conclusie	1148

DEEL IV	CONCLUSIES	1151
Hoofdstuk I.	Algemene beschouwingen.	1153
Hoofdstuk II.	Denkpistes <i>de lege ferenda</i>	1159
Afdeling 1.	Gemeenschappelijke beleggingsfondsen.	1159
Afdeling 2.	Beleggingsvennootschappen	1160
Hoofdstuk III.	Besluit	1163
BIBLIOGRAFIE		1165
EXECUTIVE SUMMARY		1227

